

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

Az ítéltábla a dr. Gubody Balázs ügyvéd által képviselt **I.r.**, és **II.r. felpereseknek** a dr. Karlosák Edina ügyvéd által képviselt **alperes** ellen személyiségi jogok megsértésének megállapítása iránt indított perében a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2011. március 17. napján kelt 10.P.20.442/2010/14. számú ítéletével szemben a felperesek által 15. szám alatt benyújtott fellebbezés és az alperes által Pf.3. szám alatt benyújtott csatlakozó fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletének érdemi rendelkezéseit helybenhagyja, a perköltség viselés tekintetében pedig részben és akként változtatja meg, hogy a felpereseket fejenként kötelezi 27.000,- (Huszonhétezer) forint feljegyzett eljárási illeték állam javára való megfizetésére, kötelezi továbbá az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 27.000,- (Huszonhétezer) forint feljegyzett viszontkereseti illetéket.

A felperesek fejenként 36.000,- forint feljegyzett fellebbezési illetéket, az alperes pedig 18.000,- (Tizennyolcezer) forint feljegyzett csatlakozó fellebbezési illetéket köteles megfizetni a Magyar Államnak az illetékügyben eljáró hatóság felhívására, és a felek maguk kötelesek viselni a másodfokú eljárás során felmerült költségeiket.

Az ítélettel szemben fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A megyei bíróság a fellebbezéssel és csatlakozó fellebbezéssel támadott ítéletében a felperes keresetét és az alperes viszontkeresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak 27.000,- forint eljárási illetéket. Megállapította, hogy a felek a költségeiket maguk viselik.

Határozata indokolásában megállapította, hogy az I.r. alperes alapítója, képviselője és családjával tulajdonosa a II.r. felperes "A" Zrt-nek, továbbá a "B" Kft-nek, a "C" Kft-nek, a "D" Kft-nek.

A II.r. felperes legnagyobb beruházása egy bioetanol-biogáz erőmű projekt, amely célja egy komplex feldolgozó üzem létrehozása **"Helység"1-en**.

Az I.r. felperes meggyőződése, hogy a projekt megvalósítását az alperes különböző hatóságoknál megkísérli megakadályozni. Ezen kívül az I.r. felperes és az alperes között a Tatai Városi Bíróságon egy út használata vonatkozásában polgári peres eljárás is folyamatban van.

"Helység"1Község Önkormányzata Képviselőtestületének 2009. december 16-i ülésén a felperes az erőmű-beruházás helyzetéről tájékoztatta a képviselőket, ennek során előadta, hogy már két hónapja megvalósulhatott volna a beruházás, de olyan dolgok történtek, melyek ezt a folyamatot jelentősen lelassították, az alperes ugyanis a szakhatóságoknál előterjesztett nyilatkozataival gátolja a megvalósítást, minden fórumnak írt, minden szakhatóságot megkeresett.

Az alperes ezt követően visszautasította a vádakat, mire az I.r. felperes úgy nyilatkozott, hogy állításait papírral tudja alátámasztani, tehát az alperes hazudik.

Az alperes úgy nyilatkozott, hogy polgári peres eljárás van közöttük, mert a saját területére nem tud jogszerűen behajtani, az I.r. felperes részéről túlépítés történt, a túlépítésért cserébe akart az úton bejárni.

Az I.r. felperes erre úgy nyilatkozott, hogy az alperes hazudik, szolgalmi jogot kért.

Az alperes elismerte, hogy szolgalmi jogot kért, mert ez az egyetlen törvényes módja annak, hogy használhassa az utat, az I.r. felperes által hivatkozott tatai szabálysértési hatósági határozatról pedig úgy nyilatkozott, hogy azt az ügyészség megsemmisítette és új eljárásra utasította a hatóságot.

Ezt követően az I.r. felperes úgy nyilatkozott, hogy az alperes most is hazudik.

A későbbiek során az alperes kétségbe vonta, hogy miatta hiúsul meg a beruházás, elmondta, hogy „nem megy a gazdaság, I.rendű felperes csőd-közelben van, az ingatlanaira 2 milliárd forintos jelzálog van bejegyezve és ezt a helyzetet próbálja meg ráverni. Pedig ő csak bejárni szeretne a saját területén."

Az alperes később a **"Helység"1** hírportálon értesült arról, hogy a 2010. március 10-i testületi ülésen „I.rendű felperes kertelés nélkül közölte a testülettel, hogy a beruházást mindenképpen be fogja fejezni, ha azonban a testület nem közösi ki alperest, és ellenében a képviselőt támogatja, úgy a becsült 700-800 millió forintos adóbevétel felét **"Helység"2-re** fogja vinni, ettől **"Helység"1** elesik".

A megyei bíróság ítélete jogi indokolásában úgy foglalt állást, hogy mind az I.r. felperes, mind pedig az alperes közszereplőnek minősül. Utóbbi képviselő testületi tag, előbbi pedig a nagy jelentőségű kiemelt beruházás kapcsán rendszeresen részt vesz a képviselő testületi üléseken és ott kifejti az álláspontját ezzel kapcsolatosan.

A közélet szereplője a társadalmi érdeklődés középpontjában áll, e mögött végső soron a közélet tisztaságának társadalmi ellenőrizhetősége van (BDT 2002.670.). A közéletben részt vevő személyeknek számolniuk kell azzal, hogy politikai ellenfeleik tevékenységüket, szereplésüket kritikával illetik és erről a közvéleményt tájékoztatják. A közélet szereplőinek

el kell viselniük a személyüket kedvezőtlen színben feltüntető és tevékenységüket negatív módon értékelő véleményt, kritikát is (BH 2004.104.).

Az I.r. felperes csőd-közeli állapotával kapcsolatos alperesi kijelentés tekintetében a bíróság rámutatott, hogy amennyiben a vélemény-nyilvánítás a való tényekből okszerűen levont következtetésnek minősül és kifejezésmódjában nem indokolatlanul bántó, sértő, lealacsonyító, nem okozza a jóhírnév megsértését akkor sem, ha esetleg negatív vagy téves értékítéletet alkot (BDT 2006.1376.). A vélemény, a bírálat, az értékítélet akkor jogsértő, hogyha valótlan tényállítást tartalmaz, a valóságot hamis színben tünteti fel, vagy kifejezésmódjában indokolatlanul bántó, lealázó (BH 1993.89.). Az alperesnek az I.r. felperes csőd-közeli állapotával kapcsolatos téves véleménye, értékítélete nem alkalmas a személyhez fűződő jog megsértésének megállapítására (BH 2001.468.).

A megyei bíróság álláspontja szerint a felperesi kereset megalapozására nem lehet alkalmas az az érvelés sem, hogy az alperes valótlan tényt állított, nem pedig véleményt nyilvánított. Ugyanis az a tényállítás, amelynek az érintett személyre vonatkozóan nincs sértő tartalma, a jóhírnevet akkor sem sérti, ha valótlan (BH 2001.469.). A csőd-közelben kifejezés egyáltalán nem bántó, nem sértő és nem lealacsonyító.

Utalt a bíróság arra is, hogy a csőd-közeli állapottal kapcsolatos alperesi nyilatkozat tekintetében nem állapítható meg, hogy az a felperes érdekeltségi körébe tartozó mely jogi személlyel hozható összefüggésbe, milyen, a felperes tulajdonában, vagy a képviselőjében álló cég jóhírnevét sérti. Nem állapítható meg, hogy a közlés a II.r. felperesre vonatkozik, tehát a II.r. felperessel összefüggésbe nem hozható, így a jogi személy hírnevét nem sérti.

Az alperesi nyilatkozatokat értékelve kiemelte a bíróság, hogy a „hazug” kifejezés bántó, a közszereplőknek azonban el kell viselniük, hogy velük szemben túlzó, esetleg megalapozatlan értékelést vagy tevékenységüket elmarasztaló vélemény-nyilvánítást valósítsanak meg, ezen esetekben tehát személyiségi védelem nyújtására nincs mód (BH 2001.522., BDT 2003.839.). Közszereplő személyhez fűződő jogainak sérelmét csak súlyos, vagy kirívó jogsértés esetén lehet megállapítani, ugyanis a közélet szereplőinek a bírálat és a kritika során többet kell elviselniük, mint másoknak (BDT 2000.237.).

A felperesek fellebbezésében az ítélet keresetük szerinti megváltoztatását, az alperesi jogsértés megállapítását és az alperes megfelelő elégtétel adására kötelezését kérték. Fenntartották fellebbezésükben azon álláspontjukat, hogy a csőd-közeli helyzetre utalással az alperes nem véleményt nyilvánított, hanem valótlan tényállítást fejezett ki, amely sértő tartalmú. Alkalmas az I.r. felperes megbízhatóságának, komolyságának az üzleti partnerek előtt való megkérdőjelezésére. A jóhírnév megállapításához nem kell a hátrányos eredménynek bekövetkezni, elég ha a valótlan tényállítás alkalmas az érintettek megítélésének hátrányos megváltoztatására.

Az érintett beruházást a II.r. felperes végzi, az kizárólag hozzá köthető, ezért megállapítható, hogy az alperesi kijelentés elsősorban a II.r. felperesre vonatkozott.

A fellebbezés vitatta azon ítéleti megállapítást is, amely szerint az I.r. felperes közszereplőnek minősülne.

Az alperes a felperesi fellebbezéssel szemben előterjesztett ellenkérelmében a keresetet elutasító ítéleti rendelkezés helyes indokai alapján való helybenhagyását kérte, ugyanakkor csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, kérve a viszontkeresetet elutasító ítéleti rendelkezés megváltoztatását, annak megállapítását, hogy a 2009. december 16-i képviselő-testületi ülésen elhangzott kijelentéseivel az I.r. felperes megsértette az alperes jóhírnevét, a 2010.március 10-i ülésen elhangzott kijelentésével pedig az emberi méltóságát. Kérte továbbá az I.r. felperes megfelelő elégtétel adására kötelezését.

Az alperes álláspontja szerint tévedett a bíróság, amikor akként foglalt állást, hogy a testületi ülésen az alperessel, mint közszereplővel szemben hangzott el az a felperesi kijelentés, hogy az alperes hazudik. Az alperes ugyan önkormányzati képviselőtestületi tag volt, de nem ezen minőségével függött össze az I.r. felperes kijelentése, hanem a felek személyes vitája közben hangzott el. Az alperest nem közéleti szereplőként végzett tevékenységével kapcsolatban sértette meg az I.r. felperes, mindezek miatt tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az alperes viszontkeresetét a közszereplőkre vonatkozó többlettényállás hiányában elutasította. A hazug szó önmagában bántó, az alperes pedig a csatolt dokumentumokkal igazolta, hogy az I.r. felperes valótlanul állította azt róla, hogy hazudik. Ez a tényállás önmagában alkalmas annak megállapítására, hogy az I.r. felperes az alperes tisztességét, becsületességét, szavahihetőségét kétségessé tette. A kiközösítést követelő I.r. felperesi nyilatkozat is azt tételezi fel, hogy az alperes olyan személy, akivel nem lehet azonosulni és együtt dolgozni a testületben. A bírálat sértő és bántó, és ez esetben sem közszereplése miatt érte az alperest.

A felperesek a csatlakozó fellebbezésre tett ellenkérelmükben a viszontkeresetet elutasító ítéleti rendelkezés helybenhagyását kérték.

A felperesek fellebbezése és az alperes csatlakozó fellebbezése az alábbiak szerint nem megalapozott.

A megyei bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges bizonyítást lefolytatta és a beszerzett peradatok okszerű, logikai ellentmondástól mentes mérlegelésével helyes tényállást állapított meg, az ítélet tábla az elsőfokú ítéletben levont jogi következtetést indokaival együtt maradéktalanul osztotta, a fellebbezésre és a csatlakozó fellebbezésre figyelemmel csupán az alábbiakat emeli ki.

Az I.r. felperes és az alperes egymással szemben előterjesztett kereseti kérelmének elbírálása során mindenekelőtt abban kellett a bíróságnak állást foglalnia, hogy az érintett felek a per tárgyát képező nyilatkozataikat milyen minőségben tették. A megyei bíróság ebben a körben az érintett projekt jelentőségének, gazdasági következményeinek, a helyben megvalósuló közérdeklődésnek és a beruházás I.r. felperes személyéhez való kötődésének, emiatt a képviselőtestületi üléseken való rendszeres részvételének, az azokon való beszámolásának és az alperes önkormányzati képviselői státuszának együttes értékelésével helyesen foglalt állást akként, hogy az I.r. felperes és az alperes egyaránt közszereplőnek minősülnek. A fellebbezésben és a csatlakozó fellebbezésben foglaltakkal szemben az ítélet tábla kiemeli, hogy a per tárgyává tett nyilatkozatok a felek között éppen a kiemelt beruházás megvalósításával kapcsolatosan, a képviselő testületi ülésen kibontakozó vita során (tehát

olyan témában és olyan szereplők között, amely és akik a társadalmi érdeklődés középpontjában állnak) hangzottak el.

A fentiekből adódóan a felfokozott indulatok hevében egymással szemben megfogalmazott kedvezőtlen véleménynyilvánításra, értékítéletre az I.r. felperes és az alperes egymással szemben személyiségvédelmi igényt eredménnyel nem alapíthat. A személyhez fűződő jogok megsértése esetére igénybe vehető védelem (a Ptk.84.§.(1) bekezdésében meghatározott igények érvényesítése) során az elsőfokú bíróság által részletesen ismertetett egységes bírói joggyakorlat a vélemény-nyilvánítás, az értékítélet, a kritika terén (mind a becsületsértés, mind az emberi méltóság megsértése körében) a közszereplőkkel szemben magasabb tűrési küszöböt követel meg.

Ugyanakkor a közszereplő sem köteles túrni, hogy vonatkozásában valótlan tényt állítsanak, híreszteljenek, vagy való tényt hamis színben tüntessenek fel akkor, ha az számára sértő. A közszereplői minőségnek azonban a jóhírnév megsértésére alapított igényérvényesítés körében is jelentősége van, hiszen a Ptk.78.§.(2) bekezdése szerint csak az a valótlan tényállítás alkalmas a jóhírnév megsértésére, ami az érintett személlyel szemben sértőnek minősül. Ez utóbbi tekintetben, tehát annak megítélése során, hogy valamely kifejezés mennyiben sértő, ugyancsak értékelni kell és kifejezésre kell juttatni a közszereplőkkel szemben megkövetelt magasabb tűrési mércét. Ekként az I.r. felperesnek, mint közszereplőnek a csőd-közeli állapotára vonatkozó alperesi kijelentés akkor sem lenne alkalmas a felperesi kereset megalapozására, ha az tényállításnak minősülne, hiszen - ahogy az elsőfokú bíróság is kifejtette - a kifejezés nem bántó, nem sértő és nem lealacsonyító.

Az elsőfokú bíróság indokolásában foglaltakon túl e tekintetben azonban az ítéletábra utal arra is, hogy a személyhez fűződő jogok megsértése miatt érvényesített igények elbírálásánál a kölcsönös nyilatkozatok egymással való összefüggéseit sem lehet figyelmen kívül hagyni és az egymás kritikáira reagáló, az abban foglaltakkal összefüggő, túlzó módon megfogalmazott vélemény, a kölcsönösen éles értékítélet személyiségvédelemre nem ad alapot (EBH 2007.1599.).

Az ítéletábra osztotta az elsőfokú bíróságnak a II.r. felperes által előterjesztett kereset alaptalansága körében kifejtett indokait is, hiszen az alperes 2009. december 16-án elhangzott nyilatkozatai a megfogalmazásukból és az I.r. felperes kritikáival szembeni védekezésre irányuló funkciójukból adódóan nem hozhatók összefüggésbe a II.r. felperessel és az I.r. felperes által képviselt számos egyéb céggel sem.

A fentebb kifejtettekre tekintettel az ítéletábra a Ptk.75. és 78.§. rendelkezéseinek, valamint az ebben a körben kialakult bírói gyakorlatnak a helyes alkalmazásán alapuló ítéleti rendelkezéseket a Pp.253.§.(2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Észlelte ugyanakkor, hogy az elsőfokú bíróság bár indokolásában számba vette, de ítélete rendelkező részében elmulasztott határozni az alperesi viszontkereset tekintetében feljegyzett illeték viseléséről, továbbá nem értékelte e tekintetben, hogy a felperesek bár azonos alperesi nyilatkozatra alapítva, de külön-külön, önállóan érvényesítettek a személyhez fűződő jog megsértésére alapított igényt. Ennek megfelelően mindkét felperes kereseti kérelme tekintetében 27.000,- forint kereseti illeték viseléséről kellett rendelkezni. A Pp.253.§.(3) bekezdés utolsó fordulata szerint a másodfokú bíróság a fellebbezési kérelem és

ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül határozhat a le nem rótt illeték megfizetéséről, így a fentiekre figyelemmel az ítéltábla a perköltségviselés tekintetében az elsőfokú ítéletet részben, a rendelkező részben írtak szerint változtatta meg.

Sem a felperesek, sem pedig az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a fellebbezési eljárásban egyaránt vesztesnek minősülnek a felek, így a Pp.81.§.(1) bekezdése alapján maguk kötelesek viselni a fellebbezésükkel, illetve csatlakozó fellebbezésükkel felmerült költségeket: az állam javára megfizetni a fellebbezésükkel felmerült illetéket és viselniük az egyéb költségeiket.

Győr, 2011. évi június hó 10. napján

Dr. Lezsák József sk.	Dr. Maurer Ádám sk.	Dr.Menyhárdné dr. Sarmon Hedvig sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő